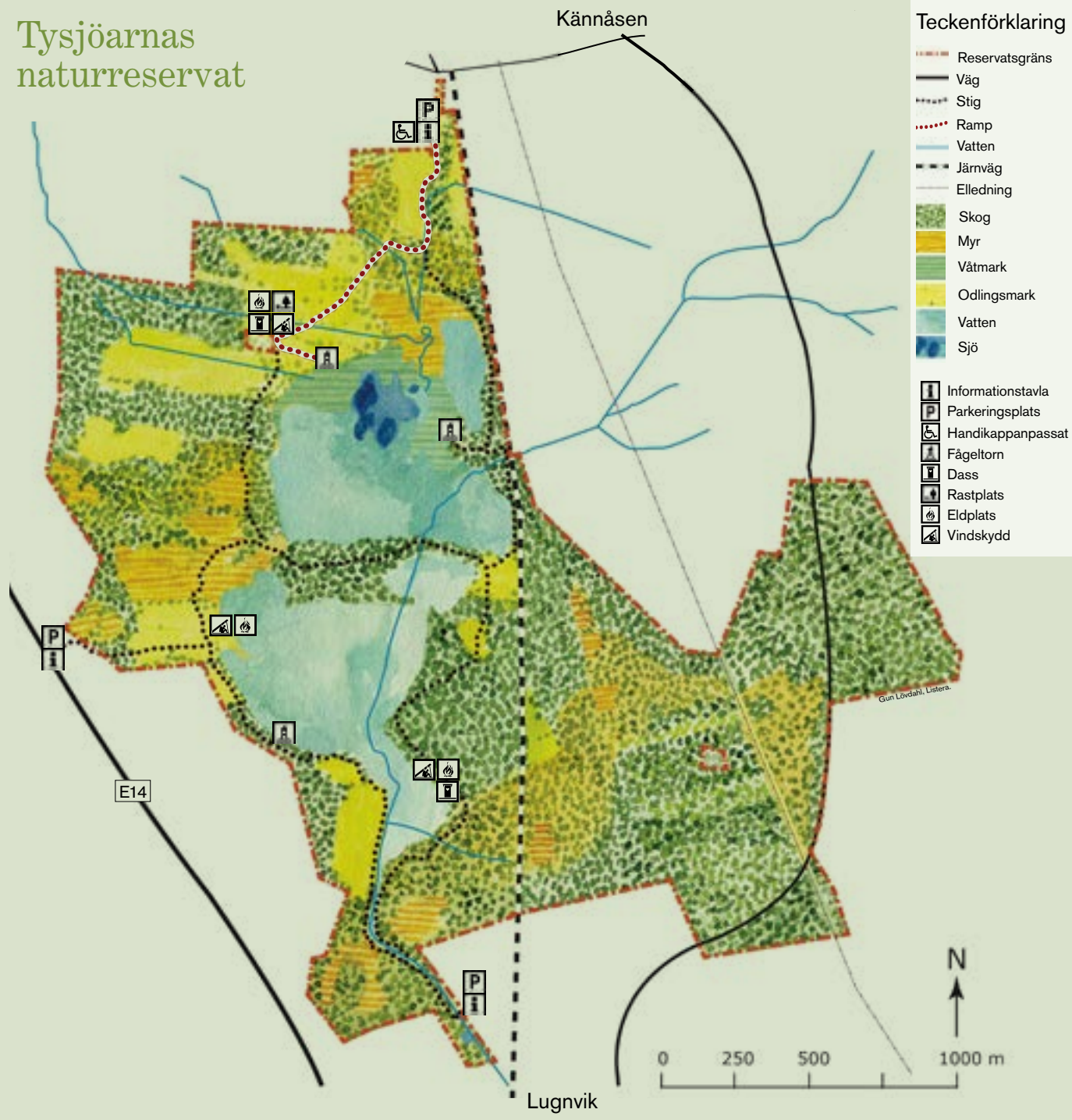

Tysjöarnas naturreservat

Hitta hit

För att nå den norra sjön kör man E14 västerut från Östersund och tar av mot Lit/Åskott. Kör mot Kännåsen. Strax före järnvägen leder en grusväg in till höger till en parkeringsplats. Södra sjön når man från E14 eller via Lugnviks industriområde. Följ Tysjövägen tills den tar slut och parkera vid informationstavlan.

Tänk på att allemansrätten är begränsad i naturreservat. Du som besökare får inte

- färdas eller uppehålla sig inom område med beträdnadsförbud (hela blekeområdet och sjöarna) under perioden 15 april till 31 juli varje år
- medföra okopplad hund under perioden 15 april till 31 juli varje år
- fånga, störa eller skada däggdjur, fåglar, grod- och kräldjur, liksom att skada deras bo och lekplatser eller samla ägg
- plocka och samla in arter av olika slag, med undantag för bär och matsvamp
- klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter
- göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved
- elda, annat än på särskilt angivna platser eller med medhavd ved
- framföra motordrivet fordon i terräng.

Förvaltare av naturreservatet:

Länsstyrelsen i Jämtlands län
010-225 30 00, lansstyrelsen.se/jamtland

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Produktion, text och foto: Länsstyrelsen Jämtlands län, 2014. Foto: Naturcentrum AB, Stephan Schneider, Håkan Sjölin och Georg Nystrand. Tryck: Taberg Media Group.

NATURRESERVAT I JÄMTLANDS LÄN

Tysjöarnas naturreservat

Välkommen till Tysjöarnas naturreservat

Färgglada blommor och skönsjungande fåglar tävlar om besökarens uppmärksamhet. En mosaik av skog, våtmark, gammal odlingsmark och öppet vatten gör att mängder av arter trivs här. Det är också världens kanske största blekeområde. Oavsett om du är inbiten fågelskådare, vill se på harren som leker eller bara ta en promenad så är Tysjöarna rätt område för dig.

Populärt rastställe

Två vattenspeglar och enorma blekefält. Det tycks vara en oemotståndlig kombination för vadare och änder. Redan i april fylls luften kring Tysjöarna av tranornas sång och svanarnas trumpetande. Tofsvipa, storspov och brushane kommer också tidigt. I maj och juni fylls blekefälten och stränderna vid båda sjöarna av olika långbenta vadare. Bland annat kan man se mindre strandpipare, mosnäppa och småsnäppa kliva omkring i de grunda vattnen. I juni mattas fågelkören av, de rastande fåglarna har för länge sedan fortsatt norrut och de häckande

paren koncentrerar sig på sina små. Om man söker av vassruggar och öppet vatten med kikaren kan man se bland annat bläsand, kricka, tofsvipa, rödbena, svart-hakedopping och fisktärna.

Blekt och torrt

Tysjöarna är ett av världens största blekeområden, nästan 90 hektar stort. Bleke är en slags kalklera som förs ut i sjön med de bäckar som mynnar där. Under årtusenden har bäckarna fört med sig kalk från de kalkhaltiga jordarna och skapat stora kalkfält i bottnen av sjön, på sina håll är de 25 meter tjocka. Stora delar av blekefälten har varit, och är fortfarande torrlagda.

Markerna runt Tysjöarna är mycket bördiga och gav bra skördar, men frost, dimma och fukt gjorde det svårt att odla och att få höet torrt. År 1891 hade området dikats, myrar torkat ut och sjöarna i stort sett torrlagts. Resultatet blev att fler åkrar kunde tas upp både väster och öster om sjöarna. Man kan fortfarande se spåren av äldre tiders jordbruk, framför allt i nordväst, där både ängslador och gamla åkrar talar sitt tydliga språk.

Under 2013 - 2015 har Länsstyrelsen arbetat med att återställa vattennivåerna i området, bland annat genom att lägga igen gamla diken.

Kalkrik våtmark och skog

Förutom de stora blekefälten så finns här också flera källor och kärr. Myrmark med höga halter av kalk kallas för rikkärr. Sådana kärr hittar man i områden med mycket kalk i berggrunden, som här. På grund av den höga mineralhalten kan rikkärr utveckla en mycket speciell flora med kräsna växter som inte trivs någon annanstans, bland annat många orkidéer. Guckusko, ängsnycklar, skogsknipprot och flugblomster är bara några av de 16 olika sorters orkidéer som finns vid Tysjöarna. Andra mycket ovanliga arter som finns här och som behöver kalkrika vatten för att trivas är källtuffmossa och tegelbryum, två ovanliga mossor.

I öster finns gammal skog, med grova stammar och mjuk mossa. Delar av skogen i reservatet är så kallad kalkbarrskog. Här sticker bland annat guckusko, tvåblad och skogsnycklar upp huvudena ur allt det gröna.

Besöksvänligt

I reservatet finns stigar, vindskydd, dass och fågeltorn. Det finns tre ingångar, en i väster, en i norr och i söder. Från den norra entrén löper en cirka 1 200 meter lång ramp som är lämplig för alla som inte vill bli blöta om fötterna. Den slutar i ett fågeltorn och passerar även en rastplats. Både tornet och rastplatsen är anpassade för besökare med funktionshinder.

Runt sjöarna finns en sju kilometer lång stig, men du kan också ta stigen mellan sjöarna och halvera sträckan. Det är beträdnadsförbud i stora delar av reservatet under fåglarnas häckningstid men om du håller dig till stigar, spänger och torn så stör du inte fåglarna.

